

Отже, постає потреба у поглибленні історико-культурної підготовки будь-якого майбутнього фахівця, у переосмисленні ним деяких понять через діалогічне зіставлення старих і нових ідеалізацій; досягнення попередніх етапів наукової еволюції повинні не поглинатися новими знаннями, а формувати їх на кордоні принципово різних підходів до явищ, які досліджуються. Саме тому постала нагальна потреба розвивати у студентів здатність до розуміння не тільки іншої людини, її культури, світогляду і способу життя, а і людства в цілому. А це вимагає від людини постійного зіставлення, посилює потребу у вільному, цілком усвідомлюваному самовизначенні, самодетермінації особистості у світі людей та ідей.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ КУРАТОРА ІЗ СТУДЕНТАМИ-ПЕРШОКУРСНИКАМИ В ПРОЦЕСІ ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Лариса Дябел,
НПУ імені М.П. Драгоманова

Соціалізації студентів-першокурсників у нових умовах педагогічного університету повинна сприяти їх активна діяльність у позанавчальний час. В основі позанавчальної діяльності студентів-першокурсників лежать процеси засвоєння теоретичних знань і нормативних положень та виконання ними соціальних ролей та функцій відповідно до нового статусу студента. Саме така діяльність визначається як мета соціалізації студента-першокурсника вищого навчального закладу. Адже у всіх діючих нормативно-методичних матеріалах з виховної роботи зазначається, що соціально-виховна робота покликана сформувати у студентів сукупність знань, умінь та навичок необхідних для ефективного входження їх у нове соціальне середовище та виконання ними соціальних функцій та обов'язків. Здійснення навчально-виховних завдань покладено на куратора академічної групи, який має використовувати різноманітні форми і методи виховного впливу під час поза навчальної, спрямовані на поглиблення знань щодо соціального досвіду у нових умовах навчання та

життєдіяльності педагогічного університету, що, безперечно позитивно впливає на ефективність процесу соціалізації студентів-першокурсників. Адже саме він формує і згуртовує студентський колектив, координує виховні зусилля педагогів та активність самих студентів.

Забезпечення організації цілеспрямованої позанавчальної діяльності студентів першого року навчання в першу чергу залежить від свідомого ставлення самих студентів-першокурсників та готовності до цього куратора. Тобто, досягнутий рівень соціалізації студентів-першокурсників значно залежить і від наявних у куратора якостей та умінь ефективно спрямувати позанавчальну діяльність своїх вихованців. До таких якостей та умінь ми відносимо:

- особисте усвідомлення потреби успішної соціалізації студентів-першого року навчання;
- знання вікових та індивідуальних психічних особливостей розвитку студентів-першокурсників;
- володіння різними механізмами виховання у позанавчальній діяльності;
- належний рівень професійної майстерності для виконання функцій та обов'язків куратора.

Наявність у куратора цих якостей та умінь в комплексі визначає його готовність до здійснення соціально-виховної діяльності по соціалізації студента-першокурсника.

Достатність професійної підготовки куратора (педагога) забезпечується в першу чергу оптимальністю структури та змісту відповідних навчально-методичних та соціально-виховних заходів щодо соціально-педагогічної діяльності у позанавчальний час із студентами-першокурсниками.

Цілком очевидно, що наявність у куратора (педагога) професійних знань та умінь ще не може у повній мірі сприяти його підготовленості до здійснення виховних заходів щодо соціалізації особистості студентів-першокурсників. Крім професійної підготовки він повинен володіти методами та різними видами соціально-виховної діяльності із студентами-першокурсниками у позанавчальний час. Саме така підготовка сучасного куратора (педагога) повинна бути закладена у його соціально-педагогічній діяльності. Отже належні можливості для успішної соціалізації студентів-першокурсників повинні забезпечуватись такими умовами:

1. Усвідомлене відношення куратора до реалізації поставлених соціально-виховних завдань в процесі соціалізації студентів-першокурсників, що сприяє їх особистісному розвитку.

2. Відповідний рівень теоретичної та практичної підготовленості куратора до здійснення цього важливого завдання.

3. Систематичність залучення студентів-першокурсників до їх активної участі у соціально-виховних заходах позанавчальної діяльності, забезпеченою чіткою програмою по соціалізації.

Прояв незадоволення соціальних потреб студентів при перебуванні в новому соціальному середовищі, як виявилось, полягає у недостатньому врахуванні педагогами вищої школи індивідуальних особливостей першокурсників, у їх слабких міжособистісних зв'язках, у недостатньому формуванні навчально-мотиваційної сфери, у відсутності інформаційного забезпечення для достатнього рівня соціалізованості студентів.

Отримані дані дозволяють висловити думку про те, що і позитивні, і негативні показники змушують не просто аналізувати їх, а шукати нові шляхи, умови, форми роботи зі студентами, враховуючи при цьому їх тимчасовий термін навчання в університеті. Зважаючи на те, що процес соціалізації як специфічний період у розвитку і становленні особистості є особливо значущим, то досить важливо виявити і закріпити орієнтири поведінки та світогляду студентів, які сприятимуть у подальшому для них можливому прояві їхньої власної незалежності, впевненості, прояві творчих здібностей і конструктивних бажань. Ці питання, у свою чергу, потребують підвищення педагогічної майстерності викладачів університету, зокрема кураторів першого року навчання.